

מסורת הש"ס

- (א) כלום פ"ח משנה
 (ב) (בכורות ח"א)
 (ג) (עירובין פג. וש"נ)
 (ד) (נזיל מ"ט פ"ט)
 (ה) (נזיל ו"א)
 (ו) (נזיל ו"א)
 (ז) (נזיל ו"א)
 (ח) (נזיל ו"א)
 (ט) (נזיל ו"א)
 (י) (נזיל ו"א)

הנהגות הב"ח

- (א) תוס' ד"ה ע"ל וכו'
 דתם מתנין דמומין
 אלו חלו כשרין:

מוסף רש"י

פרדה שתבעה אין מרביעין עליה לא סוס ולא חמור. מספקא ליה אי חוששין לזרע האב או לא. הלכך אפילו הוא בת חמורה נקבה אין מרביעין עליה חמור שמא חוששין לזרע האב וממלא מרביע כלאים, ורענן פליגי עליה ואמרי אין חוששין לזרע האב ואם בת סוסיא היא מרביעין עליה סוס ואם בת חמורה היא מרביעין עליה חמור (כתובות ק"א).

ואזרע שמואל לטעמיה. דלית ליה חוששין צבמות לזרע האב: הנולדים מן הסוס. נקבה: אע"פ שאביהן חמור מותרין. פרד זכר בן סוס נקבה עם פרדה נקבה בת סוס נקבה ולא אמרינן אחי נד סוס ומשתמש בצד חמור של סוס וחמור יש צנייהם לה לא לא חיישין ממה נפשך אי חוששין לזרע האב שנייה שוין שצנייהם יש נד סוס וחמור ואי אין חוששין הכי כולן מין סוס: אכל. פרדים הנולדים מן הסוס נקבה אסורים עם פרדים הנולדים מן החמור נקבה דשמה אין חוששין לזרע האב והוא האב כוליה סוס והוא כוליה חמור: וז דברי ר' יהודה דאמר (שמה) אין חוששין. לפיכך אסורים: אכל חמורים אומרים. כולן מותרים שצנייהם יש צ' נדדן. ומדקרי שמואל לחנניה בלשון חממים ש"מ סבירא ליה דהלכתא כחנניה: מופשט פשיטא ליה. ומשום הכי אסר: או ספוקי מספקא ליה. ומשום הכי נפקא מינה למשיכי פרי עם האב. פרד בן סוס נקבה להרביע על סוס נקבה: פרי עם האב אסור. משום דלמלא חוששין: אלא לאו דאבנה דהאי סוס ואבנה דהאי חמור. והכי קאמר ר' יהודה דמרביעים סוס גמור על פרד בן סוסיא ומאי שאביהן חמור אביו של פרד קאמר: לא לעולם. אימא לך ספוקי מספקא ליה ומשום הכי הנולדים מן הסוס ומן החמור מותרין זה בזה כדפרישית לעיל ממה נפשך: מהו דסימא אפי' נד סוס וכו'. מהו דסימא ליתסרו הנולדים מן הסוס או מן החמור נמי זה עם זה משום דלמלא חיישין לזרע האב ואפי' נד סוס וכו'. קמ"ל דהא לא אמרי' שאין כחן נד סוס מיוחד ונד חמור מיוחד הילכך אין מוכיחין כחן נדדים דהא מכללנא זרעיה ומינא צאפי נפשיה הוא דמקרי והוא מין צפני ענמו מעין סוס וחמור: אלא מינה. פרד: והא אלא מינה קפני. ואי לא ידעינן אי בת סוסיא ואי בת חמורה מאי פרד מרביעין עליה האמר ר' יהודה הנולדים מן הסוס אסורין בגולדין מן החמורה: לא מין סוס. לא סוס גמור ולא פרד בן סוסיא: אלא מינה. כלומר עד שיועד לך מאמה מין הוא: בר חמרא. אמו היתה חמורה: לניף. כלול והוא לשון נקמת הסוס: גנוסיה. זנבו: גידמת. מונב ומאזניס: בריספק. עגלה שהיה רוכב בה: דמיין להדי. צאניס וצונב משום מנהיג בכלאים: קסבר אין חוששין. והוא כלאים בני החמורה ובני הסוסיא דאי חוששין כולן שוין שצנייהם יש צ' נדדים: וסימנין

אותו ואת בנו פרק חמישי חולין

ע"מ.

עין משפט
 נר מצוה

ג א ב ג ד ה ו ז ח ט י
 מהל' כלאים הל' ופי'
 שם כ"מ סנה לאין רפז
 טו"ע י"ד ס' ר"ל ס'ט:

רבינו גרשום

משמע כלומר אב ובנו ולא אם ובנה: הילכך נוהג בין בוכרים כר כלומר בין באב ובנו בין באם ובנה: אמר שמואל הלכה כחנניה. כלומר כשם שהלכה כמותו לעיל כך בהלכה זו הלכה כחנניה כלומר דחושש לזרע האב: ואזרע שמואל לטעמיה כלומר דשמואל תני לחנניה בלשון חכמים ומדחני בלשון חכמים ש"מ הלכה כחנניה: דתניא ר' יהודה אומר הנולדים מן הסוס כר כלומר הנולדים מן הסוסיא אע"פ שאביהן חמור הנולדים מן חוששין לזרע האב. והנולדים מן החמור כלומר מהחמורה עם הנולדים מן הסוסיא אסורין. למישרא פרי עם האב כלומר (ה) והולד כלומר דאין חוששין לאב אלא אי אמרת ספוקי מספקא ליה כר כלומר (ג) אי בר חמור הוא חוששין לזרע האב ואסור: לא מין סוס ולא מין חמור אלא מינה כלומר פרי מרביעין עליה: עבי קליה בר חמור כלומר בר חמורא: כי מעיילת לי חרמיתא: כרבייתא בריספקי כלומר וכלאים בחרישה אסור אע"ג דכתוב לא תחרוש בשור ובחמור ילפינן שור שור משבת מה להלן כל בהמה בכלל דכתיב וכל בהמתך אין כאן כל בהמה כלאים בכלל חרישה.

(א) נראה דתסר כאן וי"ל מפשט פשיטא ליה כלומר וכו'. (ב) נראה דל"ל כלומר אי חוששין לזרע האב וכו' חמור הוא ואסור.

ולחנניה כתיב אותו ובתיב בנו. וא"ת ולשתוק מאותו ומצנו ולכמוז בן וי"ל דלא מדכתיב את צנו ולא כתיב בן קדריש אלא בן נמי משמע דכרוך אחריו: בזה דתימא אתי צד סוס ומשתמש בו' קמ"ל. לא דמי לחליו עזר וחליו בן חורין (חגיגה דף ג:) דאסור בחליו שפחה וחליו בת חורין משום דלתי נד עבדות ומשמע בצד חירות דהכל כלאים אמר רחמנא דוקא תרי מיני וכל פרדות הבצין מסוס וחמור מין אחד הוא: עיי"ל ד' הנד דמיין להדי. משמע דרבי אכל סבר כרבי יהודה וכן אפי' דלמר עזי קליה צד חמורא וכן רב פפא דלמר רברבן אודינה חוטרא גנובתיא צד חמורא כוליה סבירא להו כרבי יהודה וצפרק צ' דייני גזרות (פסוקות דף ק"א): אמרינן הלכה כרבי יהודה צפרדות וסור או שם דלמור ואת צנו מתרגמינן תורמא או (י) שיתא (ויקרא כג) משמע דאין נוהג בזכרים והיינו דלא כחנניה ומיהו שמואל פסק כחנניה ועוד דתסר מתניתין (א) דסוף פרק אלו מומין (בכורות מה:) אלו כשרים צאנאס ופסוליס צבמהא אוחו ואת צנו מוקי לה התם כחנניה ועוד דחנניה כרבי יונתן וצפרק השואל (ב"מ דף נה:) אמר דאפי' סבר לה כרבי יאשיה ורנא סבר לה כרבי יונתן וק"ל כרנא לגבי דאפי' ומיהו אפילו קיימא לן כרבי יהודה צפרדות דפסיק ב"פ בתרא דתמנות (דף ק"א): אין להמיר אוחו ואת צנו בזכרים דהא מסקינן הכא דרבי יהודה ספוקי מספקא ליה וא"ת דמסקינן בשמעתין צסמוך דצין לרבי אליעזר וצין לרבנן ספוקי מספקא להו אי חוששין לזרע האב אי לאו ואמאי מספקא להו והא אמרינן לקמן צפרק הזרוע (דף ק"ג). גבי תמנות לר' אליעזר מצעי ליה אס שור אס שה לחלק ורבנן נפקא להו לחלק מאת וצחי הזבח ולר' אליעזר מאת וצחי הזבח אחא לכדנצא דהדין עם הטבח וא"כ מדצעי להו קרא לחלק מכלל דאין חוששין לזרע האב דמשמע לעיל וי"ל דודאי אי חוששין לזרע האב לא צריך קרא לחלק אכל משום דמספקא להו שמא אין חוששין קצעי קרא לחלק משום דלמלא אין חוששין ואמא קרא לחלק ואי חוששין לרבנן אחא קרא דמאת וצחי הזבח לכדנצא דהדין עם הטבח ולר' אליעזר אחא אס שה לחייז צממנות כדרדשי רבנן ומשום דמספקא ליה לרבי אליעזר אי אחא לחלק או לחייז צממנות פטר ר' אליעזר דהמוציא מחצרו עליו הראיה וא"ת הא דקאמר רבי יוחנן התם דדרשי רבנן אס שה לרבות את הכוי דחייז צממנות היכי דמי אי צצני קרא

הבא על התיישה כדמסקינן דצחי פליגי והתם נמי צריש ההוא שמעתא אמרינן הכי א"כ סברי דחוששין לזרע האב ואמא קרא לרבויי דחייז בכל המתנות דאי אין חוששין א"כ לא צריך רצוי וא"כ לא צריך קרא לחלק ונראה לפרש דלרבי יוחנן כיו דתסר לא מיתוקס אלא צריש הבא על הצנייה וצין חוששין אינטיק קרא לחייז בכל המתנות וא"ת דמשמע התם דלא פטר ר' אליעזר אלא ממתנות וכסוי אכל אחא דאמרו רבנן חלבו אסור כחלצ צבמה לא פליגי מדלא קאמר נמי מותר ואמאי והא אפילו חוששין לזרע האב הא אית ליה לר"א דשה ולא מקפת שה וא"כ תייש הבא על הצנייה לשתרי חלבו וכי תימא דקסבר ר' יוחנן דלרבי אליעזר נמי אמרינן שה ואפילו מקפת שה א"כ אמאי פטר הכא צאנאס ואת צנו וי"ל דסבר ר' יוחנן דפליגי הכא צאנאס ואת צנו למלקות וצצני הבא על התיישה דלרבנן אפילו למלקות אמרינן שה ואפילו מקפת שה ור"א פטר ממלקות דמספקא ליה אי אמרינן שה ואפילו מקפת שה אכל מודה דאיכא אסורא אי נמי לעולם סבירא ליה דשה ואפילו מקפת שה לא אמרינן ושאיני חלב דרבי קרא כדרדשינן צריש פרק בתרא דיומא (דף עז.) כל חלב לרבות כיו וחצי שיעור ומיהו קשה צתיש הבא על הצנייה אמאי פטר ר' אליעזר מכסוי והא דלמלא אין חוששין לזרע האב והוא כולו צני וי"ל דרבי אליעזר פטר לא קאי אלא אמתנות וכן משמע לשון המשנה צמסכת צכורים (פ"ב מ"ח) דתנן ר' אליעזר פטר שהמוציא מחצירו עליו הראיה וכן כחצ רבינו תם צפרדות כרבי יהודה ואוחו ואת צנו נוהג צכורים לאסורא ולא למלקות: אילימא